

## **XV. grantová výzva Nadace Sirius**

### **A) ÚVOD**

Grantová výzva vychází z poslání Nadace Sirius všestranně přispívat ke zlepšování kvality života dětí a z priority podporovat systematická řešení a prevenci.

Období od početí do tří let věku dítěte představuje jedinečnou etapu, v níž se utvářejí základy jeho zdraví, vývoje a budoucích životních příležitostí. Odborné poznatky dlouhodobě potvrzují, že kvalita raného prostředí, vztahů a péče významně ovlivňuje fyzické i duševní zdraví dítěte, jeho schopnost učit se, vytvářet vztahy a rozvíjet svůj potenciál. Rodiny, které čelí sociálním, ekonomickým či jiným zátěžovým situacím, však často potřebují podporu, aby mohly naplňovat potřeby dítěte v tomto klíčovém období. Včasné rozpoznání jejich potřeb a dostupnost kvalitních služeb mohou zásadně přispět ke zdravému vývoji dítěte a posílit jeho budoucí životní šance.

Prostřednictvím této grantové výzvy chceme podpořit rozvoj programů zaměřených na rané rodičovství a zdravý vývoj dítěte v raném věku v ohrožených nebo oslabených rodinách. Podpora je zaměřena na včasnou a individualizovanou pomoc těhotným ženám a rodičům malých dětí k posilování rodičovských kompetencí, včetně rozvoje bezpečné vztahové vazby mezi rodičem a dítětem, a mezioborovou spoluprací služeb. Cílem výzvy je přispět k vytváření podmínek, které dětem umožní zdravý fyzický, psychický, sociální i emocionální vývoj bez ohledu na nepříznivé okolnosti, do nichž se narodily.

### **I. TÉMA GRANTOVÉ VÝZVY**

Podpora raného rodičovství a zdravého vývoje dítěte v raném věku v ohrožených rodinách

### **II. CÍLE GRANTOVÉ VÝZVY**

- Zvýšit dostupnost včasné podpory pro ohrožené těhotné ženy a rodiny s malými dětmi prostřednictvím funkční spolupráce s místy prvního kontaktu a zachytu.
- Posílit rodičovské kompetence a stabilitu rodinného prostředí v ohrožených rodinách.
- Podpořit zdravý raný vývoj dítěte, předcházet vývojovým rizikům a zanedbávání péče.
- Rozvíjet, metodicky ukotvovat a ověřovat účinnost programů podpory raného rodičovství.

### **III. CÍLOVÉ SKUPINY PODPORY**

Cílovou skupinou jsou těhotné ženy a matky dětí ve věku 0–3 roky, které se nacházejí v nepříznivé životní situaci a jejichž rodičovské kompetence nebo schopnost zajišťovat podmínky pro zdravý fyzický, psychický, sociální a emocionální vývoj dítěte jsou oslabeny nebo ohroženy. Jedná se o ženy ohrožené sociálním či rodinným znevýhodněním, zejména:

- ženy s podezřením nebo prokázanou zkušeností s užíváním návykových látek (alkoholu, drog či jiných závislostních látek),
- nezletilé těhotné ženy a nezletilé matky,
- ženy s omezenou svéprávností nebo s potřebou zvýšené podpory při rozhodování a péči o dítě,
- ženy ohrožené domácím násilím, partnerským násilím nebo jinými formami násilí v rodině,

- ženy bez stabilního bydlení, v bytové nouzi nebo bez přístřeší,
- ženy čelící finanční tísní, zadlužení nebo materiální deprivaci,
- ženy se sníženými rodičovskými, sociálními či pečovatelskými kompetencemi nebo s potřebou jejich posílení,
- ženy se zkušeností s ústavní výchovou, pobytem v dětském domově nebo jiné formě náhradní péče, které mohou potřebovat zvýšenou podporu při rozvoji rodičovských kompetencí a zajišťování potřeb dítěte,
- ženy ohrožené sociálním vyloučením z důvodu nepříznivé sociální situace, nízké sociální opory, izolace či kumulace dalších rizikových faktorů.

Za ohroženou těhotnou ženu nebo matku dítěte ve věku 0–3 roky se pro účely této výzvy považuje osoba, u níž je přítomen jeden nebo více výše uvedených rizikových faktorů, které mají nebo mohou mít negativní dopad na její rodičovské fungování a schopnost vytvářet bezpečné a podnětné prostředí pro zdravý vývoj dítěte.

Výzva není určena pro rodiče pečující o dítě v rámci náhradní rodinné péče.

## **B) VÝCHODISKA**

Období od početí do tří let věku dítěte představuje klíčovou etapu pro jeho další vývoj. V tomto období se vytvářejí základy fyzického zdraví, psychické odolnosti, schopnosti navazovat vztahy, učit se a fungovat v sociálním prostředí. Současné poznatky z oblasti neurověd, vývojové psychologie a pediatrie ukazují, že kvalita raného prostředí, vztahů a péče poskytované dítěti významně ovlivňuje jeho další vývoj a životní perspektivy.

Mezinárodní odborné organizace zdůrazňují, že zdravý vývoj dítěte je podmíněn nejen uspokojením jeho základních zdravotních a materiálních potřeb, ale také kvalitou vztahů s pečujícími osobami, pocitem bezpečí a dostupností podnětů podporujících jeho rozvoj. Pro dítě jsou v raném věku klíčové zejména stabilní a citlivě reagující pečující osoby, které dokážou rozpoznávat jeho potřeby a adekvátně na ně reagovat.<sup>1</sup>

Schopnost rodičů poskytovat dítěti bezpečné a podnětné prostředí však může být významně oslabena nepříznivou životní situací. Mezi rizikové faktory patří zejména závislosti, domácí násilí, psychické obtíže, chudoba a bytová nouze, sociální izolace, nízká sociální opora nebo nedostatečný přístup ke zdravotní a sociální péči. Tyto okolnosti mohou negativně ovlivňovat rodičovské fungování, zvyšovat míru stresu v rodině a snižovat schopnost rodičů naplňovat potřeby dítěte.

Dopady nepříznivých životních podmínek na vývoj dítěte lze významně zmírňovat prostřednictvím včasné a cílené podpory rodičů. Výzkumy potvrzují, že programy zaměřené na rozvoj rodičovských kompetencí, posilování rodičovské citlivosti a podporu vztahu mezi rodičem a dítětem přispívají ke zdravému vývoji dítěte, zejména v rodinách vystavených sociálnímu či zdravotnímu znevýhodnění. Nejvyšší přínos mají intervence realizované již v období těhotenství a v prvních letech života dítěte. Podpora rodičů v porozumění potřebám dítěte, rozvoji citlivého rodičovství a vytváření bezpečné citové vazby pozitivně

---

<sup>1</sup> World Health Organization, UNICEF & World Bank Group. (2018). *Nurturing Care for Early Childhood Development: A Framework for Helping Children Survive and Thrive to Transform Health and Human Potential.*

ovlivňuje socio-emoční, kognitivní i jazykový vývoj dítěte a představuje účinný nástroj prevence budoucích vývojových a sociálních obtíží.<sup>2</sup>

Grantová výzva reaguje na potřebu rozvoje, systematického ověřování účinnosti a širší dostupnosti programů zaměřených na podporu těhotných žen a rodičů dětí v raném věku vystavených nepříznivým životním podmínkám. Jejím cílem je podpořit včasnou a individualizovanou pomoc, která přispívá k posilování citlivého a bezpečného rodičovství, rozvoji bezpečné vztahové vazby mezi rodičem a dítětem a vytváření podmínek pro zdravý vývoj dítěte od počátku života. Výzva vychází z poznatku, že včasná podpora v období těhotenství a prvních let života dítěte může významně zlepšit jeho vývojové vyhlídky a přispět k prevenci pozdějších zdravotních, sociálních a vzdělávacích nerovností.

## I. ROZSAH A CHARAKTERISTIKA PROBLÉMU

V České republice se každoročně narodí přibližně 85 000 dětí. Přestože většina dětí vyrůstá v podmínkách podporujících jejich zdravý vývoj, část rodin čelí již v období těhotenství a krátce po narození dítěte závažným sociálním, zdravotním nebo psychickým obtížím, které mohou negativně ovlivnit rodičovské fungování i naplňování potřeb dítěte.

Na charakter těchto situací upozorňují data z pilotního ověřování práce zdravotně sociálních pracovníků v osmi porodnicích Ústeckého kraje.<sup>3</sup> Ve sledovaném období od 1. 4. do 31. 12. 2025 byla potřeba podpory identifikována u 215 rodiček, což představovalo přibližně 6 % všech porodů. Autoři analýzy současně upozorňují, že zahraniční studie odhadují výskyt rizikových rodiček až na 20 % všech porodů, což naznačuje, že skutečný rozsah potřeb podpory může být vyšší než počet zachycených případů.

Ve skupině identifikovaných rodiček nebylo 61 % žen v těhotenství řádně sledováno, 23 % tvořily nezletilé matky, u 41 % byl zaznamenán problém s užíváním drog, 24 % matek nemělo zajištěnou následnou péči pro své dítě u praktického lékaře pro děti, 5 % nemělo zajištěné bydlení a u 8 % matek byla zaznamenána velmi špatná hygiena. 78 matek opustilo své dítě v porodnici a 35 matek se pro své dítě vrátilo. Tato zjištění ukazují, že ohrožené rodiny se často potýkají s kombinací více rizikových faktorů, které mohou nepříznivě ovlivňovat vývoj dítěte.

Výsledky pilotního projektu současně potvrzují význam včasné podpory poskytované již v porodnici. U více než poloviny identifikovaných matek (58 %) se podařilo zajistit návaznou podporu po propuštění, což ukazuje potenciál včasné intervence při zlepšování podmínek pro zdravý vývoj dítěte a posilování stability rodinného prostředí.

## C) ZAMĚŘENÍ GRANTOVÉ VÝZVY

Cílem výzvy je podpořit rozvoj a ověření programů včasné podpory, které reagují na potřeby rodin v nepříznivé životní situaci, přispívají ke zdravému vývoji dítěte a posilují rodičovské kompetence. Výstupy

---

<sup>2</sup> Jeong, J., Franchett, E. E., Ramos de Oliveira, C. V., Rehmani, K., & Yousafzai, A. K. (2021). *Parenting interventions to promote early child development in the first three years of life: A global systematic review and meta-analysis*. PLoS Medicine, 18(5), e1003602.

<sup>3</sup> V. Piačková, D. Shabalin, J. Paloncyová, D. Lipová (2026). *Analýza dat z činnosti zdravotně sociálních pracovníků v porodnicích Ústeckého kraje*  
[https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/primarni-prevence/analiza\\_dat\\_doporuzeni\\_20260110\\_final.pdf](https://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/primarni-prevence/analiza_dat_doporuzeni_20260110_final.pdf)

projektů by měly přispět k ověření účinnosti těchto programů a zároveň vytvořit podklady a zkušenosti využitelné pro jejich další rozvoj a přenos do praxe dalších organizací.

Podporované projekty musí zahrnovat všechny čtyři níže uvedené oblasti, které společně tvoří propojený celek. Jednotlivé oblasti na sebe navazují a společně pokrývají celý proces podpory – od včasného zachycení a navázání rodiny na podporu přes individuální práci s rodinou a rozvoj programu až po sledování a ověřování jeho účinnosti.

Jedná se o tyto čtyři oblasti:

1. **Aktivní spolupráce s místy záchytu a dalšími aktéry**
2. **Individuální a cílená práce s rodinou**
3. **Adaptace, rozvoj a metodické ukotvení programu**
4. **Sledování účinnosti programu**

**Všechny čtyři oblasti jsou povinnou součástí projektu.** Jejich konkrétní podoba, rozsah a způsob realizace se mohou lišit podle charakteru, velikosti a fáze rozvoje podporovaného programu. Žadatel by měl zároveň popsat, jak jsou jednotlivé oblasti v projektu vzájemně propojeny a jak společně přispívají k dosažení jeho cílů.

### **1. Aktivní spolupráce s místy záchytu a dalšími aktéry**

Součástí projektu bude vytvoření a rozvoj funkčních mechanismů spolupráce s místy prvního kontaktu a záchytu cílové skupiny, zejména s porodnicemi a jinými poskytovateli zdravotních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí a dalšími relevantními službami, které umožní včasné informování osob v potřebě o dostupné podpoře a jejich efektivní doporučování či předávání do programu. Mechanismy spolupráce by měly zohledňovat také situace, kdy rodič není k přijetí podpory aktuálně motivován, a umožňovat vhodné navázání kontaktu a postupné budování důvěry. Projekt musí rovněž podporovat rozvoj mezioborové spolupráce zaměřené na zajištění návazných služeb a komplexní řešení potřeb cílové skupiny.

### **2. Individuální a cílená práce s rodinou**

Individuální práce s rodinou by měla reagovat na konkrétní potřeby dítěte a rodičů a zohledňovat jejich různou míru motivace ke spolupráci. Programy by měly být schopny pracovat nejen s rodiči, kteří aktivně vyhledávají nebo přijímají podporu, ale také s rodiči, kteří její potřebu aktuálně nevnímají, nejsou k jejímu přijetí motivováni nebo mají k zapojení do programu jiné překážky. Důraz by měl být kladen na postupné budování důvěry a vztahu, posilování motivace ke spolupráci a přizpůsobení způsobu a intenzity podpory aktuální situaci rodiny. Podle charakteru programu se individuální práce zaměřuje zejména na:

#### Podpora zdravého vývoje dítěte

- péče o zdraví dítěte a sledování vývojových potřeb dítěte,
- podpora raného učení a stimulace,
- prevence vývojových rizik.

#### Rozvoj rodičovských kompetencí a podporu attachmentu

- porozumění potřebám dítěte a péče o zdraví dítěte,
- posilování bezpečné citové vazby mezi rodičem a dítětem,

- citlivé rodičovství – rozvoj rodičovské citlivosti a responzivity, podpora pozitivních interakcí rodiče a dítěte,
- vytváření podnětného prostředí pro vývoj dítěte.

#### Psychická stabilizace rodiče v rodičovství

- posílení schopnosti zvládat zátěžové situace spojené s rodičovstvím,
- podpora orientace v systému služeb pro rodiny.

#### Rozvoj partnerských kompetencí

- sladění rodičovských rolí a výchovných stylů,
- posílení spolupráce rodičů při péči o dítě.

### **3. Adaptace, rozvoj a metodické ukotvení programů**

Podporovány budou projekty zaměřené na:

- rozvoj stávajících programů a služeb a jejich jasné metodické ukotvení,
- převzetí a adaptaci ověřených zahraničních či domácích nástrojů, postupů, metodik a programů.

Projekt musí mít jasně popsany intervenční model a postupy. U projektů zaměřených na adaptaci nebo rozvoj programů Nadace očekává vznik metodických materiálů umožňujících přenos zkušeností do dalších organizací.

### **4. Sledování účinnosti programu**

Součástí projektu bude pravidelné sledování a vyhodnocování účinnosti programu a jeho přínosu pro cílovou skupinu. Projekty budou využívat vhodné monitorovací a evaluační nástroje, které umožní sledovat naplňování cílů, změny u cílové skupiny a získávat průběžnou zpětnou vazbu pro další rozvoj a zkvalitňování programu. Příklady vhodných monitorovacích a evaluačních nástrojů jsou uvedeny v dokumentu Grantová příručka pro žadatele. Uvedené nástroje představují doporučené příklady; žadatelé mohou využít také jiné nástroje odpovídající charakteru projektu, jeho cílům a cílové skupině.

## **D) ZÁKLADNÍ PRINCIPY PODPOROVANÝCH PROJEKTŮ V RÁMCI GRANTOVÉ VÝZVY**

Systémová řešení: podpora trvalé změny nebo zlepšení systému v oblasti pomoci dětem. Výstupy z podpořených projektů budou dále šířeny a mohou být využity při formulaci návrhu změn současného stavu systému.

Prevence: zaměření se na opatření preventivní, která odstraňují příčiny či snižují pravděpodobnost výskytu negativních situací, nikoliv jen zmírnění následků těchto situací.

Inovace: podpora nových postupů a řešení na základě nejaktuálnějších odborných poznatků dané oblasti.

Profesionalita: odborná znalost dané problematiky, předpoklady žadatelů pro udržitelnost a rozvoj předloženého řešení.

Spolupráce: nalezené řešení problematiky by mělo vycházet ze vzájemné spolupráce neziskových organizací a státních institucí. Cesty k řešení problematiky by měly vznikat v úzké spolupráci s odborníky, na přípravě metodiky projektu by se měli podílet sociologové, psychologové, psychiatři, lékaři, kteří mají s tématem předchozí zkušenosti.

#### **E) GRANTOVANÝ OBJEM FINANČÍ A DOBA PODPORY**

Celková částka k přerozdělení: až do výše 20 000 000,- Kč.  
Maximální výše podpory jednomu projektu není stanovena.  
Doba realizace projektu není omezena.  
Zahájení projektu nejdříve 1. 6. 2027.

#### **F) ČASOVÝ HARMONOGRAM GRANTOVÉHO ŘÍZENÍ**

| Fáze grantového řízení                  | Termín               |
|-----------------------------------------|----------------------|
| Vyhlášení grantové výzvy                | 23. září 2026        |
| Termín pro zasílání dotazů              | 12. října 2026       |
| Zveřejnění odpovědí na dotazy           | 19. října 2026       |
| Uzávěrka žádostí 1. kola                | 9. listopadu 2026    |
| Vyhlášení výsledků 1. kola              | 21. prosince 2026    |
| Uzávěrka žádostí 2. kola                | 11. ledna 2027       |
| Prezentace projektů                     | 27. a 28. ledna 2027 |
| Vyhlášení výsledků 2. kola              | 30. dubna 2027       |
| Zahájení realizace podpořených projektů | červen 2027          |

#### **G) ZPŮSOB DORUČENÍ ŽÁDOSTI**

Žádosti o grant budou podávány zasláním na e-mailovou adresu: [GR.2026@nadacesirius.cz](mailto:GR.2026@nadacesirius.cz).  
Uzávěrka podání žádosti prvního kola je dne 9. listopadu 2026 ve 13:00 hodin. Pro odeslání žádosti je rozhodující datum a čas odeslání e-mailu. Potvrzení o přijetí žádosti bude žadatelům zasláno do dvou pracovních dnů.

#### **H) FORMÁLNÍ POŽADAVKY ŽÁDOSTI O GRANT**

Nadace Sirius provádí dvoukolové hodnocení. Pro první a druhé kolo jsou rozdílné formuláře. Nedílnou součástí hodnocení žádostí, které postoupily do druhého kola, je prezentace projektů sloužící k doplnění informací a ujasnění finálního hodnocení.

##### **Formuláře a přílohy**

##### **I. kolo:**

- vyplněný formulář „Žádost o grant“
- vyplněný formulář „Rozpočet projektu“
- přílohy:
  - potvrzení o registraci žadatele v příslušném rejstříku;
  - doklad o přidělení IČ (pokud nevyplývá z potvrzení o registraci v příslušném rejstříku);
  - výroční zpráva / účetní závěrka za poslední 2 účetní období;
  - doklad o registraci či oprávnění dle platné legislativy.

##### **II. kolo:**

- vyplněný formulář „Žádost o grant“

- vyplněný formulář „Harmonogram projektu“
- vyplněný formulář „Rozpočet projektu“
- vyplněná „Prezentace projektu“

Pokud žadatel uzná za vhodné přiložit další přílohy, např. odůvodnění změn v žádosti předložené pro 1. a 2. kolo apod., je i toto možné.

## **I) ZPŮSOBILOST ŽADATELE**

Žadatelem může být právnická osoba s prokazatelnými zkušenostmi s poskytováním služeb nebo realizací aktivit pro cílovou skupinu.

Výzva je určena jak pro rozvoj a metodické ukotvení stávajících programů podpory raného rodičovství, tak pro organizace, které s cílovou skupinou dlouhodobě pracují a chtějí do svých služeb začlenit ověřené přístupy zaměřené na podporu rodičovských kompetencí a zdravého vývoje dítěte.

## **J) HODNOCENÍ ŽÁDOSTÍ**

Neúplné žádosti o grant, žádosti dodané po lhůtě a žádosti neodpovídající grantové výzvě nebo Grantovým pravidlům Nadace Sirius se z hodnocení vyřadí.

Žádosti hodnotí vícečlenná grantová komise složená z odborníků na problematiku danou tématem grantového řízení. Členové grantové komise žádosti vyhodnocují prostřednictvím definovaných hodnotících kritérií a slovního hodnocení.

Obecná kritéria hodnocení:

- (a) pravděpodobnost naplnění účelu projektu, na který se grant žádá;
- (b) koncepčnost a systémovost řešení problematiky;
- (c) realizace konkrétní a přímé pomoci;
- (d) efektivita vynaložených finančních prostředků;
- (e) realizovatelnost projektu z hlediska času;
- (f) stanovení cíle projektu a jeho měřitelnost;
- (g) odborné a organizační předpoklady žadatele a zkušenosti žadatele;
- (h) udržitelnost a dopad realizace projektu na oblast grantové výzvy.

Odpovědnost za rozhodnutí o přidělení grantového příspěvku nese správní rada Nadace Sirius.

Správní rada hodnotí žádosti na základě doporučení grantové komise.

Rozhodnutí správní rady je konečné a nelze se proti němu odvolat.

Nadace Sirius není povinna sdělovat důvody, které vedly k rozhodnutí nepodpořit některou ze žádostí.

Nadace Sirius chrání informace, které tvoří obsahovou náplň projektů, jako duševní vlastnictví jejich autorů včetně osobních údajů o žadatelích.

## **K) SMLOUVA A KONTROLA POUŽITÍ GRANTU**

Nadace Sirius s příjemcem grantu uzavírá smlouvu o poskytnutí nadačního příspěvku (grantu). Smlouva

o poskytnutí nadačního příspěvku (grantu) bude navržena Nadací Sirius. Žadatel návrh smlouvy o poskytnutí nadačního příspěvku (grantu) podepíše ve lhůtě stanovené Nadací Sirius v souvislosti s vyhlášením výsledků příslušného grantového řízení, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne předložení smlouvy k podpisu. Pokud tak neučiní, pozbývá rozhodnutí o přidělení grantu platnosti a Nadace Sirius může použít grant jiným způsobem. Nadační příspěvek - grant - je zpravidla rozdělen do více splátek. Poslední splátka ve výši do 20 % celkového příspěvku je vyplácena po schválení celé realizace projektu.

Nadace Sirius je oprávněna provádět průběžnou kontrolu dodržování projektového plánu a použití poskytnutých finančních prostředků prostřednictvím aplikace projektové metodiky Nadace Sirius. Žadatel je povinen po ukončení projektu dodat Nadaci Sirius vyplněný formulář „Závěrečná hodnotící zpráva“.

#### **L) KOMUNIKACE SE ŽADATELÍ**

Informace z průběhu grantového řízení, včetně výsledků, budou zveřejněny na webových stránkách Nadace Sirius [www.nadacesirius.cz](http://www.nadacesirius.cz) dle harmonogramu, který je uveden v grantové výzvě.

Dotazy žadatelů spojené se zpracováním žádostí o grant budou zodpovídaný prostřednictvím emailové adresy: [katerina.derose@nadacesirius.cz](mailto:katerina.derose@nadacesirius.cz). V předmětu zprávy je třeba uvést: DOTAZ GRANT XV.

Konečný termín pro zasílání dotazů: **12. 10. 2026.**

Nadace Sirius zveřejní odpovědi na dotazy zaslané emailem na webových stránkách Nadace Sirius [www.nadacesirius.cz](http://www.nadacesirius.cz) dne **19. 10. 2026.**